

מוג א מיי פ"א מהלי
מגילה ה"ג י"ג סג
עשן מד"ס ד טור א"ח
סימן מרפס:
מד ב ג מ"ג פ"ג מהלי
מגילה ה"ג י"ג סג עס
טור שו"ע א"ח ס"י מל"ז:

ליקוטי רש"י
[נדפס בסוף המסכת]

רבינו הננאל

מתני' קראו את
המגילה
הראשון ונתעברה
השנה כו'. הא לענין
פרשיות זה וזה שוין. פי'
פרשיות כרתנן ב"ח
אדר קורין כרתנן ב"ח
שקלים. בשניה זכור.
בשלישית פרה אדומה.
ברביעית החודש הזה.
בחמישי חוזרין לבסדר
ואוקימנא דבסדר
פרשיות זה וזה שוין אם
קראו אותם באדר
הראשון יצאו ואין
צריכין לחזור ולקרות
אותם באדר השני. מני
מתניתין לא ת"ק ולא
ר' אליעזר בר' יוסי ולא
רשב"ג דתניא קראו את
המגילה באדר הראשון
ונתעברה כו'. ואמר רב
איכא בינייהו תנא קמא
סבר פרשיות לכתחלה
בשני ואי עביד בראשון
תוב לא עביד בשני לבד
ממקרא מגילה דאע"ג
[דקרו] בראשון קרו נמי
בשני. ר' אליעזר בר' יוסי
סבר אפי' מקרא מגילה
לכתחלה בראשון. ור"ש
בי"ג סדר סדר פרשיות
לכתחלה ל' נמי בשני
ואע"ג דקרו בראשון קרו
נמי בשני. מני מתני' אי
ת"ק הא קתני חוץ
ממקרא מגילה בלבד
ומשנתנו שנינו אלא
מקרא מגילה ומתנות
לאבינוים הלכך קשיא
ומתנות לאבינוים. אי ר'
אליעזר בר' יוסי קשיא
נמי מקרא מגילה. דהא
בהדיא תני דלא מקרא
מגילה ולא מתנות
לאבינוים אין נוהגין
בשני ומתני' קתני דזה
וזה נוהגים בשני. אי
רשב"ג קשיא סדר
פרשיות דדייקנן
מתני' הא לענין
פרשיות אדר הראשון
השני שוין ורשב"ג
סבר אין נוהגין אלא
בשני. ופרקינן לעולם
מתניתין ת"ק היא ותנא
בבביתא מקרא מגילה
הוא הדין למתנות
לאבינוים למתנות
אבינוים בקריאת המגילה
הם תלויים עת שקורין
המגילה נותנין לעניים
המתנות מפני שיעני
העניים נשואות למקרא
מגילה. איבעית אימא
לעולם מתני' רשב"ג
והכי קתני אין בין י"ד
דאדר הראשון ויום י"ד
דאדר השני אלא מקרא
מגילה ומתנות לאבינוים.
הא לענין הספד ותענית
יום י"ד של אדר הראשון
ויום י"ד דאדר השני זה
וזה שוין ואילו בסדר
פרשיות תנא דידן לא
קתני מדי. ואסיקנא
משום דרבי יוחנן
הלכה כרשב"ג דאמר
כל מצות הנהגות בשני
אין נוהגות בראשון ובין
סדר הפרשיות ובין מקרא
מגילה אין נוהגין אלא
באדר השני בלבד. וא"ר
יוחנן דייק רשב"ג
מדכתיב בכל שנה ושנה
מה כל שנה ושנה אדר
הסמוך לניסן כן אפילו
במעוברת אדר הסמוך לניסן.

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

א) נזכרת דף ז' ע"ג.
ב) נזכרת ז' ע"ג מסכת
ד"א ד"א פ"ג ע"ג.
ג) נזכרת ז' ע"ג צ"מ
ד) ע"ג דף ז' ב.
ה) [מספ' פרק א']
ו) [ר"ה י"ט]. ז) [שבת
קל"ה: ז"ט]. ח) [יומא ל"ג.
ז"ט]. ט) [לקמן כ"ט].
י) בא פרשה ט סימן סג.
יא) [וע"י מוס' מנחות סד].
יב) ד"ה א"כ"א ומוס' יומא ל"ג.
יג) ד"ה אין ומוס' זמנים נ"א.
יד) ד"ה אש"ר.

הנהגות הב"ח

א) גמ' מוכר להחננות
בשע"ס צולטס היה
שנאמר עובדי תורה
יהללו רשע וגו' ולא
למשך חסד לומר והכתיב
אל תחמר וגו' בעושי
עולה אמור לו מי שלזו:
ב) [תוס' ד"ה ור']
אליעזר וכו' אלא מקרא
מגילה ומתנות עניים
כ"ל ומיעט בלכ"ד נמקט:

תורה אור השלם

א) לְדוֹר אֶל תִּתְחַד
בַּמִּדְבָּרִים אֶל תִּקְבֹּץ
בְּעֶשְׂרֵי עֲוֹלָה:
[תהלים י, א]
ב) וְחִלּוּ דְרָבִיו כְּכֹל עַת
מְרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ מְגִדְרֵי
כָּל צוּרְךָ וְיִפֹּחַ בְּרָחֵם:
[תהלים י, ה]

א) עֲזֵבֵי תוֹרָה יִהְלְלוּ
רִשְׁעֵי וְשִׁמְרֵי תוֹרָה
וְתַזְבְּרוּ בָּם: [משלי כ"ד
ד'
ב) אֶל יִקְבֹּץ לְבָד
בַּחֲטָאִים כִּי אִם בִּירְאָת
י' כָּל הַיּוֹם: [משלי כ"ב, ז'
ג) מְהוֹר עֵינַיִם מְרֹאֲת
רַע וְתִבְיָם אֶל עֵמֶל לֹא
תוֹכֵל לִפְנֵי תַבִּיט
בּוֹגְרִים תַּחְרִישׁ כְּבֹלַע
רִשְׁעֵי צְדִיק מִמֶּנּוּ:
[תהלים א, י']

א) לִקְנֹם עֲלֵיהֶם לְהוֹיֹת
עֲשִׂים אֵת יוֹם אֲרַבְעָה
עֶשְׂרֵי לְחַדֵּשׁ אֲדָר וְאֵת
יוֹם הַמִּשְׁפָּה עֶשְׂרֵי בּו
כָּל שְׁנֵי וְשָׁנָה:
[אסתר ב, כ"א]
ב) וְתִקְבְּצוּ אֶת־חֵטְאֵי
הַמַּלְאָכָה בַּת אֲבִיחַיִל
וְיִקְרָדְכִי תִּתְחַדְרֵי אֵת כָּל
תִּקְרָה לְקָנִים אֵת אֲנָרְת
הַפְּתוּרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית:
[אסתר ב, כ"א]

הנהגות וציונים

א) ס"א גרמניא (ערך)
ערך גרמניא ע"י"ש,
ועיין מהרש"א, הג'
י"ב"ש, הג' הגר"א ימא
י ע"א: ב) בכתי' ובע"י
דאמר: ג) בכתי' ובע"י
נוספ' מלכ"י קטירי:
ד) בכתי' חד מהני וחד
מהני: ה) בכתי' ובע"י
נוספ' אחריו: ו) [נ"א
וכ' אחר ואחד חמש
מאות חלונות וכו']
ז) [גליון: ז'] "ר"ש בן
גמליאל היינו תיק"
ליתא בכתי', וכו' מגי'
רש"י: ח) תיבות "חסורי
מיחסרא" ליתא בכתי'
וראשונים, וכו' יש
וצ"ל ומתני' הכי קתני
(דק"ס): ט) צ"ל כמותן
(באה"מ): י) [ס"א
וע"ה עליו שרמון
גדול] (גליון). ע"י שבת
נו ע"ב סנהדרין כא ע"ב:
כ) בכתי' אלא מקרא
מגילה כו'. שאם עשאן
בראשון: ל) בכתי'
ובמתניתין (וע"י אות ז):
מ) תיבת "לכתחילה"
נראה ט"ס:

הא לענין סדר פרשיות זה וזה שוין. שאם קראו הארבע פרשיות
באדר הראשון שעדיין לא היו יודעין שצריכין לעבר ובתו
הכי עברו השנה אין צריך לקרותם באדר השני: [ר"ב א"ע
ברבי יוסי סבר אף מקרא מגילה [לכתחלה בראשון. ונראה]
דייק מדקתני משנה יתירה של

מלות שנוהגות בשני נוהגות בראשון
[דמשמע] לכתחילה ויש שנוהגין
לעשות ימי משמה ושמה בארבעה
עשר ובחמשה עשר של אדר הראשון
וריהטא דמתניתין נמי משמע כן
מדקאמר אלא מקרא מגילה (ב) בלכ"ד
ומתנות עניים מכלל דלענין משמה
ושמה זה וזה שוין ולא נהירא דהא
אמרינן צמרא ה' לענין הספד
ותענית זה וזה שוין מכלל דשמה
ומשמה ליכא דע"כ לא תליא הא
בה' דאי תליא הא בה' לאשמעינן
דמשמה ושמה נהגו זהו וממילא
נאסר בהספד דהא הימים האמורים
צמגילת תענית האסורים בהספד
אין בהן משמה ושמה וכן הלכה
שאין צריך להחמיר לעשות משמה
ושמה באדר הראשון:

מסתבר טעמיה דאין מעבירין
על המצות. מכלן
קשה להא דלמרינן צפוק אחיהו
מקומן (זמנים דף נ"א. וס') צמרא
דקאמר שירי הדס היה שופך על
יסוד מערבי של המזבח ודייק טעמא
דלמרי קרא אל יסוד מזבח העולה
וקשה התם למה לי קרא תיפוק ליה
דאין מעבירין על המלות וכשהוא
יוצא מפתח ההיכל שהוא מערבי
צפוק מערבי הוא דפגע צרישא ויש
מפרשים דלא שייך למימר אין
מעבירין על המלות אלא היכא שיש
לפניו שמי מלות שיש לו לעשות קודם
אותה דפגע צרישא וזה אינו להכח
ליכא אלא מנה אהת ואפילו הכי
מפרש הטעם משום דאין מעבירין
ורבינו יהודה תירך דאי לאו קרא
הוה אמינא דאין מעבירין לכתחילה
הא דיעבד שרי משום הכי איתריר
לאסור דיעבד אי נמי נראה התם
דמשמע דאין מעבירין לא חוץ
אלא דכל מערבי של מזבח כשר
אל יסוד לא חוץ דלריך משום
הכי איתריר קרא לאשמעינן יסוד:
נאמרה

יש בו וחמשי' מאות חלונות מעלין עשן חוץ לחומה צדו אחד ים וצדו אחד הרים וגבעות צדו אחד מוציאה
של ברזל וצדו אחד חולסית ומצולה: **מתני'** *קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין
אותה באדר שני (ז) אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאבינוים: **גמ'** הא לענין
סדר פרשיות זה וזה שוין מני מתני' לא תנא קמא ולא ר' אליעזר ברבי יוסי ולא רשב"ג דתניא (ח) קראו את
המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני (י) שכל מצות שנוהגות בשני נוהגות בראשון
חוץ ממקרא מגילה ר"א ברבי יוסי אומר אין קורין אותה באדר השני שכל מצות שנוהגות בשני נוהגות
בראשון ורשב"ג אומר משום רבי יוסי אף קורין אותה באדר השני שכל מצות שנוהגות בשני אין נוהגות
פרשיות איכא בינייהו דתנא קמא סבר לכתחילה בשני ואי עבוד בראשון עבוד בר ממקרא מגילה דאף
על גב דקרו בראשון קרו בשני ורבי אליעזר ברבי יוסי סבר אפילו מקרא מגילה בראשון
ורבן שמעון בן גמליאל סבר אפילו סדר פרשיות אי קרו בראשון קרו בשני מני אי תנא קמא קשיא
מתנות אי רבי אליעזר ברבי יוסי קשיא נמי מקרא מגילה אי רשב"ג קשיא סדר פרשיות לעולם
ת"ק ותנא מקרא מגילה והוא הדין מתנות לאבינוים (י) דהא בהא תליא ואב"א לעולם רשב"ג היא ומתני'
חסורי מיחסרא (י) והכי קתני י' אין בין ארבעה עשר שבאדר הראשון ל"ד שבאדר השני אלא מקרא מגילה
ומתנות הא לענין הספד ותענית זה וזה שוין ואילו סדר פרשיות לא מיירי אמר רבי חייא בר אבין אמר
רבי יוחנן הלכתא ברבן שמעון בן גמליאל שאמר משום רבי יוסי אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד
דרשו (י) בכל שנה ושנה רבי אליעזר ברבי יוסי סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך
לשבט אף כאן אדר הסמוך לשבט ורשב"ג סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך
לניסן אף כאן אדר הסמוך לניסן בשלמא רבי אליעזר ברבי יוסי מסתבר טעמא (י) דאין מעבירין על
המצות אלא רשב"ג מ"ט אמר רבי טבי טעמא דרבי שמעון בן גמליאל מסמך גאולה לגאולה עדיף רבי
אלעזר אמר טעמא דר' שמעון ב"ג מהכא דכתיב (י) לקיים את אגרת הגוים הזאת השנית ואיצטרך למיכתב
השנית

במעוברת אדר הסמוך לניסן. ואקשינן והא אין מעבירין על המצות ופרקינן מסמך גאולה אסתר לגאולה מצרים עדיפא. ר' אליעזר (בר' יוסי) אומר טעמא דרשב"ג לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית מדכתיב השנית

(א) סוכה ד: טז טז: ג'
(ב) [יומא טג.] (ג) י"ד
פרק ג מ"ה עדיות
פרק ה מ"ג [ע"ש שני
נוסחאות ועין צמור"ט].
(ד) תוספתא ידים פ"ב
מ"ה (ה) מכות דף טז:
(ו) [מגילה דף י' וש"ט].
(ז) לקמן דף י"ג. (ח) יומא
פ"ה: מגילה י"ג. (ט) לקמן
טז: י"ט ע"א.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבא היינו
לאמרי אינטי: (ב) תוס'
ד"ה נאמרה וכו' דפ"ב
דתנן קראה וכו':
(ג) בא"ד לאס קראה
במגילה הכתובה בין
הכתובים וכו': (ד) שם
פרק א"ל הממונה:
(ה) שם מאי איכא
למימר מוקים לה כרבי
בנימין בר יפת ואין
לומר: (ו) ד"ה לכולהו
ל"ב עין פ"ק דמגינה
צמוס' ד"ה דלמא כר'
יהודה דף י' ע"ב:

ליקוטי רש"י

[נדפס בסוף המסכת]

תורה אור השלם

(א) הלא כתבתי לך
שלישים כמובעצת
[דעת: [משלי כב. ב]
(ב) ויאמר יי אל משה
כתב זאת וקרונו בפסך
ושים באזני יהושע פי
מחה אמונה את יקר
עמלק מתחת השמים:
[שמות י"ד]
(ג) וידבר שלשת אלפים
משל ויהי שירו המשה
[ואלף: [מלכים א' י"ב]
(ד) אל תוסף על דברי
כן יוכיחך בך ונגזרת:
[משלי ל' ב]
(ה) ויבוא המן ויאמר לו
המלך מה לעשות
פאיש אשר המלך הפך
ביקרו ויאמר המן בלבו
למי יחפץ המלך
לעשות יקר יותר ממני:
[אסתר ג' ב]
(ו) ויבא המן ויאמר
בת אביתי דוד מרדכי
אשר לקח לו לכת
לבוא אל המלך לא
בקשה דבר כי אם את
אשר יאמר המן סרים
המלך שמר הנשים
ותהי אסתר נשאת חן
בעיני כל ראיה:
[אסתר ב' טו]
(ז) ויודע הדבר למרדכי
ויגד לאסתר המלכה
ותאמר אסתר למלך
בשם מרדכי:
[אסתר ב' כב]
(ח) עשרת בני המן בן
המדתא צרר היהודים
הרגו וקבצו לא שלחו
את ידם: [אסתר ב' י'
(ט) קימו וקבלו היהודים
עליהם ועל ירעם ועל
כל הגוים עליהם ולא
יעבור להיות עושים את
שני היום האלה ככתבם וקומנם בכל שנה ושנה:
דוד גדור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים
והקרי לא יסוף מורעם: [אסתר ב' כח] (כ) פקדים אשר נחו בהם היהודים מאוניבתם והחזיש אשר נהפך
להם מגון לשמחה ומאכל ליום טוב לעשות אותם ימי משפחה ושמחה ומשולח מנות איש לרעהו
ומתנות לאביונים: [אסתר ב' כב]

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

הוא א ב מ"י פ"ט מהל'
שאר אבות הטומאות
הלכה ו:
הוא ג מ"י פ"ב מהלכות
מגילה הלכה טו סג
עין ד טו"ע א"ח סימן
תל"ה סעיף ד:
הוא ד מ"י ט"ז הלכה טו
סג טו"ע א"ח
ס' תל"ה סעיף א:

נאמרה לקרות ויא' לכתוב. משמע דסדר דמותר לקרותה
ע"פ וקשה דהיכי פליג על סתם משנה דלקמן דפ"ב (דף י"ג)
(א) (ב) דמני קראה על פה לא ילא ורז נמי הוא לאמר לקמן (דף י"ג).
ש"רין לכתובה ולתופר' צגידין ור' יוחנן נמי [אמרן] (ס): דאס קראה

(ג) צין הכתובים לא ילא לכך נר' לפר'
דהא דקאמר לא ניתנה ליכתב צרות
הקודש^א אלא מדרצנן ניתנה ליכתב
ולקרות ואכתי קשיא דהא אמרינן
צפ' (ד) הממונה צמסכת יומא (דף
כ"ט). נמשלה אסתר לאילת השמר
מה שמר סוף הלילה אף אסתר סוף
הנסיים ופריך והא איכא תנוכה
ומשני ניתן ליכתב קאמר ופריך הניחא
למאן דאמר ניתן ליכתב אלא למאן
דאמר לא ניתן ליכתב מאי איכא
למימר (ה) ואין לומר דהא דניתן ליכתב
מדרצנן קרי כתיבה דאס כן הדרא
קושין לדוכתא דהא איכא תנוכה
שניתנה לכחוד מדרצנן צמגילת
תענית ומיך הר"ר אלחנן דכתיבה
דמגילה מהניא טפי דהא לריכה
גידין ושרטוט^ב וכמה דצריס דלא
לריכי צמגילת תענית:

לכולהו (א) איכא פירכא בר
מדשמואל^א. וקשה
לשמואל מי ליכא פירכא דהא רבא
גופיה הוא דאמר פרק רבי עקיבא
(שזמ דף פ"ה. וס) (מכאן מודעא
רבה לאורייתא) שקצלו שנית צימי
אחשוורוש אלמא דליטעריך קרא
לרשא אחרינא יש לומר דלא חשיב
האי פירכא דהא שפיר שמעינן מינה
תרי ולא דמי האי פירכא לשאר
פירכות דליקן דסתר סדרתם לגמרי^ב:
ורב נחמן אמר מהבא וזכרם לא
יסוף מודעם. דצרישא דקרא
לא חזין אלא היהודים שצאותם הדור:
דלא

הקודש נאמרה והאמר שמואל אסתר ברוח נאמרה לקרות
ולא נאמרה ליכתוב מיתבי^א רבי מאיר אומר קהלת אינו מטמא את הידים
ומחלוקת בשיר השירים ר' יוסי אומר שיר השירים מטמא את הידים
ומחלוקת בקהלת ר' שמעון אומר קהלת מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה אבל
ארות ושיר השירים ואסתר מטמאין את הידים הוא דאמר כר' יהושע
תניא ר' שמעון בן מנסיא אומר קהלת אינו מטמא את הידים מפני שחכמתו
של שלמה היא אמרו לו וכי זו בלבד אמר והלא כבר נאמר וידבר שלשת
אלפים משל ואומר^ב אל תוסף על דבריו מאי ואומר וכי תימא מימר טובא
אמר דאי בעי איכתיב ודאי בעי לא איכתיב תא שמע אל תוסף על דבריו
תניא ר' אליעזר אומר אסתר ברוח הקודש נאמרה שנאמר^ג ויאמר המן
בלבו ר' עקיבא אומר אסתר ברוח הקודש נאמרה שנאמר^ד ותהי אסתר
נשאת חן בעיני כל רואיה ר"מ אומר אסתר ברוח הקודש נאמרה שנאמר
^ה ויודע הדבר למרדכי רבי יוסי בן דורמסקית אומר אסתר ברוח הקודש נאמרה
שנאמר^ו ובבזה לא שלחו את ידם אמר שמואל אי הואי התם הוה אמינא
מלתא דעדיפא מכולהו שנאמר^ז קימו וקבלו^ח קימו למעלה מה שקיבלו
למטה אמר רבא^ט לכולהו אית להו פירכא לבר מדשמואל דלית ליה פירכא
דרבי אליעזר סברא הוא דלא הוה איניש דחשיב למלכא כוותיה והאי כי
קא מפיש טובא ואמר אדעתיה דנפשיה קאמר דר"ע דלמא^י כר' אליעזר דאמר שכל אחד ואחד
נדמתה לו כאומתו והא דרבי מאיר דלמא כרבי חייא בר אבא^{יא} דאמר בגתן ותירש שני טרשיים היו
והא דרבי יוסי בן דורמסקית דלמא פריסתקי שדור דשמואל ודאי לית ליה פירכא אמר (ב) רבינא (ג) היינו
דאמרי אינשי טבא חדא פלפלתא חריפתא ממלי צני קרי רב יוסף אמר מהכא^{יב} וימי הפורים האלה לא
יעברו מתוך היהודים רב נחמן בר יצחק אומר מהכא^{יג} וזכרם לא יסוף מודעם: ומתנות לאביונים: תני רב
יוסף^{יד} ומשלוח מנות איש לרעהו שתי מנות לאיש אחד^{טו} ומתנות לאביונים^{טז} שתי מנות לשני בני
אדם רבי יהודה נשיאה שדר ליה לרבי אושעיא אטמא דעיגלא תלתא וגרבא דחמרא שלח ליה

חשק שלמה על רבינו חננאל (א) נראה דסדר כלן וז"ל זכרון עמלק פעט רבי כי פעמים אמר צמורה ויבא עמלק וזכור אם
וגו' ופעם שלישי צמורה וזכרי אם אסר וגו' וקיי"ל וכו':
הגהות וציונים (א) בכת"י ובע"י הגירסא כתבוני בספר (וכי"ה בילקו"ש), וכי"ה ישר מאד (דק"ס): [ב] צ"ל לא
שבע"י נוסף שלחה להם אסתר וכו': [ג] י"ג להוסיף תיבות יש מוחלפין רבי יוחנן (רש"י), וכי"ה בע"י (ותיבות
"חלופי ריח"ה הוא תחילת דבור חדש): [ד] צ"ל ששילשתי (רש"י), וכי"ה ברש"י שבע"י ששילשתי דף: [ה] נ"א
היהודים (מכלל שיש בה
קדושה) קיימו למעלה מה
האף אסתר מטמאה את
הידיים: ברוח"ק נאמרה
שנא' קיימו וקבלו
היהודים (מכלל שיש בה
קדושה) קיימו למעלה מה
שקבלו עליהם למטה וכל
אלו הפסוקים כגון ויאמר
המן בלבו וכיוצא בו מי
מודע מה היה בלבו אלא
הקב"ה: תני רב יוסף
ומשלוח מנות איש
לרעהו. ב' מנות לאדם
אחד דכתיב מנות איש
לרעהו ומתנות לאביונים
ב' מנות לב' בני אדם. ר'
יהודה נשיאה שלח לר'
הושעיא ירך של עגל
שלישי לבטן וקנן יין

השק שלמה על רבינו חננאל (א) נראה דסדר כלן וז"ל זכרון עמלק פעט רבי כי פעמים אמר צמורה ויבא עמלק וזכור אם
וגו' ופעם שלישי צמורה וזכרי אם אסר וגו' וקיי"ל וכו':
הגהות וציונים (א) בכת"י ובע"י הגירסא כתבוני בספר (וכי"ה בילקו"ש), וכי"ה ישר מאד (דק"ס): [ב] צ"ל לא
שבע"י נוסף שלחה להם אסתר וכו': [ג] י"ג להוסיף תיבות יש מוחלפין רבי יוחנן (רש"י), וכי"ה בע"י (ותיבות
"חלופי ריח"ה הוא תחילת דבור חדש): [ד] צ"ל ששילשתי (רש"י), וכי"ה ברש"י שבע"י ששילשתי דף: [ה] נ"א
היהודים (מכלל שיש בה
קדושה) קיימו למעלה מה
האף אסתר מטמאה את
הידיים: ברוח"ק נאמרה
שנא' קיימו וקבלו
היהודים (מכלל שיש בה
קדושה) קיימו למעלה מה
שקבלו עליהם למטה וכל
אלו הפסוקים כגון ויאמר
המן בלבו וכיוצא בו מי
מודע מה היה בלבו אלא
הקב"ה: תני רב יוסף
ומשלוח מנות איש
לרעהו. ב' מנות לאדם
אחד דכתיב מנות איש
לרעהו ומתנות לאביונים
ב' מנות לב' בני אדם. ר'
יהודה נשיאה שלח לר'
הושעיא ירך של עגל
שלישי לבטן וקנן יין